

FINANČNÍ MANAŽER

23. 1. 2004

ČÍSLO 2

Co přináší vstup do EU pro auditorskou a poradenskou společnost?

„Jste připraveni na vstup do EU?“ Jistě nejfrekventovanější otázka, kterou uslyšíte od svých poradců v příštích pěti měsících. „Nevím; nestrašte, ještě je čas; a co mám tedy dělat?“ To jsou asi nejčastější odpovědi. Jiný typ odpovědi jsem slyšel od zahraničních podnikatelů: „Pro nás to nebude nic nového, u nás už 6. direktiva upravující DPH platí dlouho.“ Tak co se vlastně opravdu změní ve fungování firmy? Je potřeba se nějak připravovat?

Úkolem nás poradců je radit našim klientům tak, aby víc vydělávali; úkolem nás daňových poradců je, aby naši klienti neplatili daní víc, než platit musí. Pokud to tak má zůstat i po vstupu do EU, je určitě dobré dopředu vědět, jak se mění okolní prostředí. Podnikání neboli business je hra, chcete-li hrát, musíte znát pravidla.

PRÁVIDLA SE OD 1. KVĚTNA 2004 MĚNÍ!

Rok 2004 bude určitě rokem největších změn v oblasti daňové a účetní legislativy od roku 1993. Změny týkající se účetnictví, daní z příjmů, daně z převodu nemovitostí, spotřebních daní a částečně i DPH byly již publikovány ve Sbírce zákonů. Přijdou však ještě další změny. Tou bezpochyby největší bude tzv. Euronovela DPH navazující na volný pohyb zboží po státech EU doprovázený statistickými výkazy Intrastatu. Podle mého názoru bych změnu v systému DPH přirovnal ke změně zákona o dani z obrátu na DPH. Pokud chcete opravdu vědět, jaká pravidla se změní a jak, zeptejte se svých poradců.

Ekonomové a politici označují rok 2004 za rok reform. Účetnictví se reformuje celosvětově a tyto reformy se nevyhýbají ani nám. V loňském roce snad definitivně zvítězili příznivci oddělení účetnictví od daní a české účetnictví stále více následuje Mezinárodní účetní standardy (IFRS – International Financial Reporting Standards). Obchodní společnosti, které emitovaly cenné papíry registrované na regulovaném trhu cenných papírů v některém členském státě EU, jsou od roku 2005 povinny

podle nového § 19 odst. 9 zákona o účetnictví vést účetnictví a sestavovat účetní závěrku podle Mezinárodních účetních standardů. Pro účely stanovení daňového základu musí použít zásady „českého“ účetnictví.

S plošným přechodem na Mezinárodní účetní standardy bude pravděpodobně nutné do zákona o daních z příjmů zabudovat nové zásady pro stanovení základu daně.

Od roku 2004 bylo zrušeno jednoduché účetnictví, které bylo nahrazeno tzv. daňovou evidencí podle nově vloženého § 7ab) zákona o daních z příjmů. Vedení podvojného účetnictví se stává povinné pro ty, jejichž obrát přesáhl za předcházející kalendářní rok 6 mil. Kč, a to od roku 2005.

Změny v daních z příjmů souvisejí více s vládní politikou než se vstupem do EU. Snižování daňových sazeb pro právnické osoby na 28 % v r. 2004, 26 % v 2005 a 24 % v roce 2006 je vyváženo celou řadou dalších změn, které daň zvyšují, například zavedení nové odpisové skupiny pro kancelářské budovy. Od roku 2004 se tyto budovy budou odepisovat 50 let. Další změnou s negativními dopady jsou například omezení možnosti tvorby opravných položek k pohledávkám, vyloučení výdajů mateřské společnosti v souvislosti s držbou podílu v dceřiné společnosti včetně úroků z půjček na nákup tohoto podílu. Nově je stanovena hranice maximální vstupní ceny u osobních automobilů pořízených po 1. lednu 2004 na 900 tis. Kč. Náklady mohou být zatíženy formou odepsání či leasingových splátek maximálně do této výše. Významnou změnou související se vstupem do EU je osvobození příjmů z dividend vyplácených dceřinou společností v rámci EU (tzv. Mutter-Tochter Richtlinie). Z tohoto titulu je výhodné říkat s vyplácením dividend z českých dceřiných společností až na vstup do EU.

V DPH už byla ve Sbírce zveřejněna novela DPH platná od 1. října 2003, která mimo jiné zvýšila sazby DPH pro většinu služeb

(Pokračování na stránce 2)

Daňový kalendář – ÚNOR

2. 2.

Daň z příjmu - odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za prosinec

Daň z příjmu - odvod částek zajištění daně za prosinec

Silniční daň - podání přiznání a platba daně za uplynulý rok, zaplacené zálohy se započtou na úhradu skutečné daně

Daň z nemovitostí - podání přiznání nebo dílčího přiznání na tento rok

Daň z nemovitostí - konec lhůty pro oznamovací povinnost změny vlastnických nebo jiných práv k nemovitostem

DPH - oznámení změny zdaňovacího období

16. 2.

Oznamovací povinnost za uplynulý rok - právnické a fyzické osoby mající příjmy z podnikat. a jiné samostatné výdělečné činnosti nebo z pronájmu, které provádějí úhrady fyz. osobám za jejich sam. výděleč. činnost nebo za pronájem a z těchto úhrad nesrážejí daň, jsou povinny uskutečněné úhrady oznamovat svému místně příslušnému správci daně, pokud u jednotlivé fyz. osoby přesáhne úhrada částku 40 tis. Kč za kalendářní rok. V oznámení se uvede jméno, bydliště, případně místo podnikání, vyplacená částka, den a důvod úhrady

20. 2.

Daň z příjmu - vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků za zdaňovací období 2003

24. 2.

Spotřební daň - vyrovnání měs. daň. povinnosti za prosinec 2003 plátcí odvádějícími daň pevnými zálohovými částkami denně

25. 2.

Spotřební daň - podání přiznání za leden

DPH - podání přiznání a zaplacení daně za leden

Odvod do státního rozpočtu

V případě, že zaměstnavatel nesplnil povinnost danou mu zákonem o zaměstnanosti číslo 1/1991 Sb. a nezaměstnal v uplynulém roce 2003 příslušný podíl osob se změněnou pracovní schopností, má povinnost v termínu do 31. 1. 2004 zaplatit „trestný odvod“. Odvod se vypočítává z průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí 2003, která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů pod číslem 466 a činila 16 321 Kč.

Nové prováděcí předpisy pro oblast spotřebních daní

V závěru roku 2003 vyšly ve Sbírce zákonů některé nové prováděcí předpisy dotýkající se především oblasti spotřebních daní. Jedná se o následující vyhlášky:

- Vyhláška č. 412/2003 Sb., o stanovení podmínek užívání průvodního dokladu pro dopravu vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od daně a jeho náležitosti (účinnost 1. 1. 2004; pozbývá platnosti dnem vstupu ČR do EU)

- Vyhláška č. 413/2003 Sb., kterou se stanoví způsob výpočtu nároku na vrácení spotřební daně zaplacené v cenách některých minerálních olejů prokazatelně použitelných pro výrobu tepla a způsob a podmínky vedení evidence o nákupu a spotřebě těchto výrobků (účinnost 1. 1. 2004)

- Vyhláška č. 467/2003 Sb., o používání tabákových nálepek při značení tabákových výrobků (účinnost 1. 1. 2004)

- Vyhláška č. 469/2003 Sb., kterou se mění vyhláška č. 140/1997 Sb., o kontrole výroby a oběhu lihu a o provedení dalších ustanovení zákona o lihu s tím souvisejících, ve znění vyhlášky č. 81/2000 Sb. (účinnost 1. 1. 2004)

Aktuální otázky podpůrných fondů a podpor pro podnikatele

informace o aktuálním stavu programů a podnikové zkušenosti

PROGRAM

Optimalizace možností využití finančních zdrojů EU (Petr Zahradník, vedoucí EU Office, Česká spořitelna)
Aktuální programy podpory podnikatelských subjektů (Ladislav Macka, předseda představenstva a generální ředitel, Českomoravská záruční a rozvojová banka)

Zkušenosti s využitím investiční pobídky (Zdeněk Beran, finanční ředitel, Karsit, s.r.o.)

Možnosti podpory podnikání z fondů EU (Petra Kurosová, Divize malého a střed. podnikání, CzechInvest)

12. února 2004, od 13 do 17 hodin - hotel Barceló Praha, Na Strži 32, Praha 4

Více informací a přihlášky na <http://konference.ihned.cz> nebo na e-mailu marketing@economia.cz.

(Pokračování ze stránky 1)

s platností od 1. ledna 2004. Změna se týká i poradenských služeb, které budeme od 1. ledna 2004 fakturovat s 22% DPH. Bezpochyby největší změnou související se vstupem do EU je změna systému uplatňování DPH a aplikace 6. direktivy do nového zákona o DPH. Změn v oblasti DPH a cel se chystá celá řada. Především je nutné položit si otázku, zda vámi používaný software umí to, co bude požadovat tzv. Euronovela DPH. V květnu 2004 budou plátci neboli osoby povinné k dani muset umět zdanit daní výstupu přijatá zdanitelná plnění při nákupu zboží od partnera v EU, umět odvést DPH např. v Německu samozřejmě s tam platnou sazbou DPH, v červnu 2004 budou plátci muset umět sestavit první příznání k DPH. Dále budou osoby povinné k dani muset umět odvádět DPH z plateb a záloh, vyplňovat tzv. Souhrnné hlášení a Intrastat. Změn v oblasti DPH je samozřejmě podstatně více.

Zajímavé bude sledovat legislativní proces schvalování Euronovely. Vládou přijatý návrh, který podle našeho názoru obsahuje celou řadu nejasností, se nyní projednává v parlamentních komisích. Nelze předpokládat, že tento návrh bude bezchybný a také že bude přijat s dostatečným předstihem, aby se na něj poplatníci mohli připravit. Nyní se se zájmem očekává první návrh daňového příznání.

Otázky související se zaváděním nových předpisů už vyvstávají teď. Například při nákupu zboží od plátce z EU bude nutné mít k dispozici včas daňový doklad-fakturu, aby bylo možné správně a včas zdanit tzv. intrakomunitární plnění. Naš zákon počítá s povinností plátce vystavit daňový doklad-fakturu do 15 dnů. Zahraniční předpisy však počítají s jinými lhůtami (Rakousko například 30 dnů). Nejasnosti vznikají i v oblasti celních předpisů například v souvislosti s ukončením, proclením a dodaním neukončených celních režimů, které byly započaty před vstupem do EU. Jasně podle našeho názoru nemají v některých případech ani tvůrci nových zákonů.

Novela zákona o účetnictví

Rádi bychom vás upozornili na nejdůležitější změny platné od roku 2004, které s sebou přinesla novela zákona o účetnictví zveřejněná ve Sbírce zákonů z 16. prosince 2003 pod číslem 437.

1. Zrušení jednoduchého účetnictví

Zrušení jednoduchého účetnictví, které je nahrazeno tzv. daňovou evidencí definovanou v § 7 a) zákona o daních z příjmů.

Zrušení jednoduchého účetnictví je spojeno se zavedením povinnosti vést podvojný účetnictví (v zákoně se mluví pouze o účetnictví) např. pro:

- fyzické osoby, jejichž obrat přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 6 mil. Kč. Tyto fyzické osoby budou tedy povinny vést podvojný účetnictví v roce 2005;
- fyzické osoby zapsané do obch. rejstříku;
- na základě dobrovolného rozhodnutí;
- účastníci sdružení, jejichž jeden člen splnil předpoklady a musí vést účetnictví apod.

Povinnost vést účetnictví se stanovuje mini-

A co na to poradci?

Jako poradci se snažíme ukázat našim klientům, že se opravdu nějaké změny chystají a že se jich dotknou. V prosinci jsme uspořádali společně s naším rakouským kolegou seminář na téma „Euronovela DPH“. Cílem semináře bylo využít zkušenosti rakouského přístupu do EU. Jedním z doporučení, která vyplynula z našeho semináře, bylo: „Proškolte své zaměstnance.“ Vzáli jsme si ho k srdci a za poslední čtvrtletí nám stouply náklady na školení pětkrát. Totéž doporučoval náš rakouský kolega a totéž doporučujeme my našim klientům: „Vyškolte svoje zaměstnance, a nejen ty, co pracují v úctárně.“ Místo čtení románů a časopisů a televize jsme si přes Vánoce vzali ke studiu novely zákonů. Nové zákony je potřeba umět, takže se v lednu vyzkoušíme.

Co poradíme my?

Naším heslem je: „Radíme, abyste víc vydělávali.“ Takže určitě nepodceňujte změny, které přinese vstup do EU. Nenechávejte všechno na poslední chvíli, mohlo by vás to stát peníze. Proškolte své zaměstnance a v neposlední řadě najděte si poradce, který vám poradí a pomůže. Jak poznáte, že máte toho pravého? No třeba i podle toho, jak vám v roce 2003 poradil - vyplatit, či naopak nevyplatit dividendy - a pomohl vám ušetřit 1/2 sražené daně, ta totiž nelze podle novely odečíst. Nebo podle toho, zda vám poradil posunout výplatu dividend až po vstupu do EU, nebo jak podpořil vaše rozhodování, zda změnit zdaňovací období a zda přechodné má být tzv. krátké nebo dlouhé. Příjmy za zdaňovací období, které končí v roce 2004, se zdaní platnou sazbou, tj. 28 %.

Přeji vám hodně zdraví, to ostatní včetně podnikatelských úspěchů v roce 2004 pak přijde samo.

Ing. Ivan Fučík
auditor a daňový poradce, partner pora-
denské společnosti Fučík & partneři,
člen mezinárodní poradenské organizace
Integra International

málně na pět let.

Zavedení tzv. zjednodušeného účetnictví, možnost vedení amerického deníku pro vybrané subjekty, např. fyzické osoby; organizační složky státu.

2. Ocenění

a) Zákonem je umožněno oceňovat pevným kurzem stanoveným podle kurzu České národní banky.

b) Je stanoven a upřesněn způsob oceňování majetku v případě nabytí souborů, v případě nákupu podniku, popř. části podniku.

c) Závazky při převzetí se nově oceňují jmenovitou hodnotou, což bylo původně stanoveno pouze v postupech, a proto bylo kritizováno.

d) Reálnou hodnotou se nově oceňují pohledávky určené k obchodování.

3. Hranice pro audit a konsolidaci

a) Povinnost účtovat a sestavovat účetní závěrku podle IAS mají podniky kótované na

(Pokračování na stránce 4)

KRÁTCE

• Ve Sbírce zákonů byl také zveřejněn zákon č. 442/2003 Sb., kterým se mění zákon číslo 136/1994 Sb., o barvení a značkování některých uhlovodíkových paliv a maziv (účinnost dnem vyhlášení - 3. 12. 2003).

• Ministerstvo financí vydalo Pokyn č. D - 256 týkající se Stanovení jednotných kurzů za zdaňovací období 2003 podle § 38 zákona číslo 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění a Pokyn č. D - 257 o průměrných cenách pohonných hmot, které lze použít pro výpočet výše náhrady výdajů za spotřebované pohonné hmoty ke stanovení základu daně z příjmů za zdaňovací období roku 2003.

• Na webových stránkách min. financí naleznete řadu nových formulářů daňových tiskopisů - např. formulář Příznání k dani z příjmů právnických osob, vč. přílohy (Vzor číslo 13) a formuláře Příznání k dani z příjmů fyz. osob včetně pokynů (Vzory č. 7-11).

• Ve Finančním zpravodaji č. 11-12/2003/ 1 byly vydány České účetní standardy pro podnikatele a České účetní standardy pro finanční instituce. V dalších dílech tohoto Finančního zpravodaje (2 a 3) byly zveřejněny České účetní standardy pro další subjekty (např. pojišťovny, zdravotní pojišťovny atd.). Všechny díly tohoto Finančního zpravodaje byly rozeslány 31. 12. 2003.

MODERNÍ ŘÍZENÍ

Všechno je dnes o zákaznících

Podle expertních odhadů končí 70 až 80 % fúzí a akvizic nezdar. Mnohé z nich provedly největší a neúspěšnější společnosti světa, jimž radili schopní investiční bankéři. V čem je tedy zakopaný pes? Příslušný výzkum (viz článek Fúze a akvizice nemusejí být ztrátové v Moderním řízení č. 1/2003, s. 9-11) přináší zcela nový pohled na M & A (Mergers & Acquisitions) a uvádí novou koncepci založenou na hledisku zákazníků. Jeho autoři tvrdí: „Pochopením ziskovosti zákazníků se podniky mohou vyhnout transakcím, které škodí jejich akcionářům, objevit nové, překvapivé transakce, které vytvoří hodnotu, a zachránit ty, které by byly jinak ztrátové.“

Manažeri prostě musí pochopit, že někteří zákazníci jsou ziskovější než jiní, což je ve většině podniků stále ještě neznámé hledisko. Zbavením se některých nejhorších zákazníků podniku a přesunem aktiv do jiných zákaznických segmentů, kde je lze lépe využít, změní kupující podnik celou transakci ze ztrátové na ziskovou.

Ziskání příslušných čísel je poměrně jednoduchá záležitost, i když málo podniků ví, jak na to. Někteří manažeri se obávají, že příslušné informační požadavky nezvládnou, ale není tomu tak. S disponibilními daty na bázi vzorku zákazníků lze jejich ziskovost odhadnout do 60 dní.

Příslušný postup ve čtyřech krocích najdete rovněž v Moderním řízení č. 1/2004 v článku Měření ziskovosti zákazníků na s. 34 a také v článku Znáte své nevýnosné zákazníky? v MŘ č. 2/2003, na s. 46 - 49. NEPŘEHLEDNĚTE!

www.modernirizeni.cz

Novela zákona o daních z příjmů – I. část

Byla schválena poměrně rozsáhlá novela zákona o daních z příjmů s účinností od 1. 1. 2004; popř. od data vstupu do EU. Změny zde lze rozdělit do několika kategorií:

- změny související se vstupem do EU,
- snížení daňových sazeb právnických osob,
- celá řada dalších opatření vzbuzujících dojem, že snahou zákonodárce při jejich schvalování bylo eliminovat dopady snížení daňových sazeb právnických osob do státního rozpočtu,
- změny související se zrušením jednoduchého účetnictví.

1. Daň z příjmů fyzických osob

Zrušení jednoduchého účetnictví a zavedení tzv. daňové evidence pro poplatníky, jejichž obrát nepřesáhne 6 mil. Kč. Ti, jejichž obrát tuto hranici přesáhne, jsou povinni vést podvojný účetnictví.

Pro osvobození příjmů z prodeje cenných papírů se nepřerušuje při změně podílů, fúzi nebo rozdělení společností.

Zákon již neupravuje speciálně zaměstnanec-ké akcie, neboť přestaly být zvláštním druhem akcií po novele obchodního zákoníku.

Zdanění úrokových příjmů z termínovaných vkladů 15% srážkovou daní je u fyzických osob konečné.

Příjem plynoucí z doplatku na dorovnání při přeměně, výměně podílů, fúzi společností nebo rozdělení společností je od daně osvobozen v případě, vztahuje-li se k akciím či podílům na obchodních společnostech, u nichž doba mezi nabytím a rozhodným dnem přeměny přesáhla dobu stanovenou pro osvobození v případě prodeje.

Mezi osvobozené příjmy byly zahrnuty i nepeněžní příjmy vlastníků bytů a nebytových prostor, které spočívají v tom, že tito vlastníci neuhradili příslušný podíl na opravách či technických zhodnoceních.

Zvyšuje se hranice pro osvobození přijatých tzv. reklamních předmětů – darů z 200 na 500 Kč.

Osvobozeny od daně jsou výhry ze spotřebitelských soutěží nebo z reklamních slosování, pokud se nejedná o spotřebitelskou loterii podle zvláštního předpisu (zákon o loteriích) do 10 tisíc Kč.

Dochází ke zpřesnění a rozšíření definice obchodního majetku, která je důležitá pro účely osvobození od daně z příjmů v případě majetku nezahrnovaného do obchodního majetku fyzické osoby. Obchodním majetkem se rozumí i majetek, který je anebo byl uveden v evidenci majetku pro účely stanovení základu daně, tj. v tzv. daňové evidenci.

Základ daně se bude zvyšovat o část závazku zaniklého jinak než splněním, započtením či narovnáním, a to s výjimkou sankčních závazků, pokud nebude účtováno do výnosů.

Základ daně se bude u podnikatele, který uplatňuje skutečné výdaje a není účetní jednotkou, dále zvyšovat o zaplacené a nevyúčtované zálohy spřízněné osobě.

Konečná srážková daň se uplatní u příjmů ze

závislé činnosti, kdy poplatník nepodepíše „prohlášení“ (nejčastěji dohody o provedení práce), pokud jejich úhrn u téhož zaměstnavatele nepřevyšuje 5000 Kč za měsíc (dříve 3000 Kč za měsíc).

Nově je řešeno dodávání automobilů u zaměstnance při poskytování více vozidel. U postupného poskytování se odvádí 1 % z nejdražšího vozidla, u souběžného se odvádí 1 % ze všech vozidel.

Při stanovení základu daně společníka VOS se nepřihlíží k ustanovení § 18 odst 9 (předmětem daně VOS jsou pouze příjmy zdaněné zvláštní sazbou).

Nově se zavádí termín daňová evidence – podrobněji viz další kapitola.

Nově se zavádí stanovení minimálního základu daně pro poplatníky s příjmy dle § 7, a to ze základu daně stanoveného jako 50 % průměrné mzdy. Ustanovení o minimálním ZD se nepoužije v roce ukončení činnosti, zahájení činnosti a následujícím a v některých dalších případech (v případě zájmu vám podrobněji popíšeme

způsob výpočtu tohoto základu daně). Toto se zavádí účelově pro ty poplatníky, kteří dlouhodobě vykazují ztrátu.

Osvobozeny jsou příjmy z příležitostných činností do 20 000 Kč za zdaňovací období (dříve 10 000 Kč). Zvyšuje se i minimální daň na 200 Kč (dříve 100 Kč) a limit pro stanovení povinnosti podání daňového přiznání u osob, které mají příjmy ze závislé činnosti, na 6000 Kč ročně (dříve 4000 Kč).

Rozšiřuje se možnost poskytnout sponzorský dar i na ochranu zdraví zvířat.

Odčitatelná položka na dítě se zvyšuje z 23 520 Kč na 25 560 Kč.

Odčitatelné položky na dítě, na manželku, apod. může nově uplatnit i nerezident, jehož příjmy ze zdrojů na území ČR činí minimálně 90 % všech jeho příjmů. Tento nerezident je pak obecně povinen podávat daňové přiznání a platit zálohy.

Při přechodu na vedení podvojného účetnictví mohou poplatníci zahrnout do základu daně zásoby a pohledávky (nově se zavádí u pohledávek) v pěti následujících obdobích = rozložení dopadu dodání zásob a pohledávek. Závazky budou naopak zahrnuty do nákladů hned v prvním roce.

V případě, že fyzická osoba uplatňuje výdaje paušální částkou, musí zdaňovat příjmy v kalendářním, nikoli v hospodářském roce.

2. Daň z příjmů právnických osob

Došlo k implementaci směrnice 90/435/EHS o společném zdanění mateřských a dceřiných společností. Zjednodušen lze shrnout: Za podmínky, že mateřská společnost je majitelem minimálně 25% podílu na kapitálu dceřiné společnosti nepřetržitě po dobu alespoň 24 měsíců, budou vyplácené dividendy a podíly na zisku osvobozeny od daně z příjmů. Obdobný postup se uplatní u dividend vyplácených dceřinou společností z členského státu EU mateřské společnosti v ČR a u převodu zisku a příjmů mimo stojícího společníka na základě smlouvy o převodu zisku nebo ovládací smlouvy, pokud se jedná o transakce mezi mateřskou a dceřinou společností. Toto osvobození se uplatní poprvé pro příjmy, o jejichž výplatě bylo rozhodnuto po 30. dubnu 2004 (po vstupu do EU).

Nad rámec směrnice platí daňová úleva i na rozdělení zisku mezi společnostmi v rámci ČR.

Osvobozují se příjmy z titulu snížení základního kapitálu kromě případů, kdy základní kapitál byl zvýšen z vlastních zdrojů společností.

Osvobozují se licenční poplatky plynoucí společnosti, která je daňovým rezidentem jiného členského státu EU od obchodní společnosti, která je poplatníkem ČR nebo od stálé provozovny společnosti, která je daňovým rezidentem jiného členského státu EU. Toto osvobození platí od 1. 5. 2004. Podobně se osvobozují i úroky zaplacené v rámci EU. Výše uvedená osvobození jsou podmíněna rozhodnutím na základě žádosti podané finančnímu úřadu podle § 38 nb) zákona.

V případě nepeněžitého vkladu se u právnické osoby dodává rozdílné mezi oceněním vkladu a výší vkladu, pokud o něj nebyla snížena nabývací cena podílu.

Goodwill se daňově odepisuje do nákladů a do výnosů stejně tak jako oceňovací rozdíl k majetku, tj. po dobu 180 měsíců neboli 15 let, zatímco goodwill se účetně odepisuje 5 let. Odpis goodwillu za rok 2003 ve výši jedné pětiny se z daňového pohledu nemění.

Došlo k implementaci směrnice 90/434/EHS o společném systému zdanění při fúzích, rozděleních, převodech majetku a výměnách podílů. Kromě bodů týkajících se této problematiky uvedených v části týkající se fyzických osob lze stručně shrnout: Jsou definovány jednotlivé transakce pro daňové účely a je stanoveno, že příjmy z přecenění majetku (a závazků) pro účely těchto transakcí nejsou zahrnovány do základu daně. Doplatek na dorovnání u těchto transakcí bude předmětem daně z příjmů v rozsahu, v jakém hodnota podílu ve společnosti, k němuž se doplatek vztahuje, přesáhne jeho nabývací cenu. Při splnění určitých podmínek novela umožňuje společnostem, na kterou přechází podnik při převodu podniku, resp. majetek zanikající společnosti u fúze a rozdělení, pokračovat v odpisování majetku, převzít rezervy, opravné položky, odčitatelné položky i dosud neuplatněnou daňovou ztrátu (až na ztrá-

(Pokračování na stránce 4)

(Pokračování ze stránky 3)

tu vyměřenou za období, ve kterém vstoupí v platnost smlouva o přistoupení ČR k EU). Převod ztráty a odčitatelných položek však nebude umožněn, pokud nebudou splněny zákonné podmínky a pokud jedním z hlavních důvodů transakcí je snaha o snížení daňové povinnosti.

Došlo ke zrušení institutu srážení daně z úrokových příjmů, která se započítává na celkovou daňovou povinnost, což znamená, že úroky budou zdaněny běžnou sazbou daně až na základě daňového přiznání.

Dochází ke snížení sazby daně, na 28 % v roce 2004, na 26 % v roce 2005 a na 24 % v roce 2006. Pro stanovení daně se použije ta sazba, která je účinná k poslednímu dni zdaňovacího období. Podává-li tedy např. poplatník daňové přiznání za období končící k 31. 3. 2004, za období od 1. 4. 2003 bude používat sazbu 28 %.

3. Společná ustanovení

Za příjmy ze zdrojů v ČR se u daňových nerezidentů nově považují rovněž příjmy z úhrad pohledávky nabyté postoupením (zajištění ve výši 1 %) a příjmy plynoucí společnickovi obchodní společnosti v souvislosti se snížením základního kapitálu.

Je stanoveno, že poplatníci, kteří vedou účetnictví, vycházejí při zjištění základu daně z výsledku hospodaření bez vlivu Mezinárodních účetních standardů, což přinese komplikace pro účetní jednotky podle nich účtující, které budou muset vést dvě evidence, nebo transformovat zápisy podle IAS.

Zavádí se z účetnictví přejatý pojem výsledek hospodaření místo hospodářský výsledek.

Poplatníci, kteří nevedou podvojně účetnictví, mohou i nadále tvořit rezervy podle zákona o rezervách.

Oceňovací rozdíly z přecenění pohledávek určených k obchodování v souvislosti se změnou reálné hodnoty se daňově neuznávají.

O dosud nerealizované a nezdaněné kurzové zisky lze snížit základ daně v období započatém v roce 2003 a následně v roce 2004 a dalších dvou letech navýšit základ daně vždy minimálně o třetinu.

V případě implementace směrnice EHS o společném zdanění při fúzích je umožněno převzít ztrátu společnosti zanikající bez likvidace. Do zákona je však zakomponován nově § 38 na), který možnost převodu daňových ztrát silně omezuje nebo dokonce znemožňuje.

Zároven dochází k omezení možnosti daňových optimalizací prostřednictvím „převodů ztrát“. Obecně nebude možné daňovou ztrátu

odečíst od základu daně, pokud došlo k tzv. podstatné změně týkající se více jak 25 % základu kapitálu nebo hlasovacích práv ve složení osob, které se přímo účastní vkladu kapitálu či kontroly poplatníka, jemuž ztráta vznikla.

Ztrátu nemůže uplatnit ani akciová společnost s akciemi na majitele v tom období, kdy méně než 80 % výnosů vytvořila stejnou činností, jakou provozovala v období, kdy ztráta vznikla.

Umožňuje se jakýsi institut závazného dotazu na finanční úřad ve věci umožnění odpočtu daňových ztrát ještě před vlastním provedením fúze nebo rozdělení společnosti.

Je zrušena podmínka zaplacení pro daňovou uznatelnost poplatků.

Je definitivně zabráněno tzv. přečernovacímu efektu v rámci fúzí např. u pozemků.

Nedaňové náklady jsou daňové jen za podmínky, že souvisí s výnosy tohoto či minulých zdaňovacích období přímo (§ 24 odst. 2 c).

U nákladních automobilů a autobusu nezahrnutých do obchodního majetku lze uplatnit paušál na kilometr.

Dříve bylo možno poskytovat veškeré náhrady jako při pracovní cestě (§ 24 odst. 2 písm. zh).

Je zrušena ochranná lhůta (rok vzniku a tři následující) pro uplatnění pravidla nízké kapitalizace – poměrná část úroku z úvěru poskytnutého spřízněnými subjekty je daňově neuznatelná ve výši, která poměrně odpovídá výši úvěru přesahujícího u běžných společností čtyřnásobek vlastního kapitálu.

Účetní jednotky mohou při postoupení pohledávky, která byla nabyta bezúplatně, uplatnit hrazenou daň darovací, a to opět pouze do výše příjmů plynoucích z jejího postoupení.

Daňově uznatelné jsou nově i úroky z úvěru, půjček v případě, kdy nejsou zaplacené, ale věřitelem je zahraniční právnická osoba.

Od 1. 5. 2004 jsou daňově neuznatelné náklady mateřské společnosti související s držbou podílů v dceřině společnosti, mezi které patří náklady na řízení dceřině společnosti, úroky z úvěrů na nákup podílů atd. U úvěrů z půjček přijatých v období 6 měsíců před nabytím podílu se má za to, že přímo souvisí s držbou podílů, pokud poplatník neprokáže opak.

Daňové opravné položky k pohledávkám vyšší než 20 % hodnoty pohledávky lze tvořit pouze v případě, bude-li zahájeno soudní řízení.

Limituje se uplatňování ztrát z derivátových obchodů výší příjmů. Toto stanovení se neaplikuje na deriváty prokazatelně smlouvené za účelem zajištění.

Pokračování přišť.

Novela zákona o účetnictví

(Pokračování ze stránky 2)

burzách v EU (platí od roku 2005).

b) Akciové společnosti podléhají auditu, jen pokud překročí jedno z uvedených kritérií:

- úhrn rozvahy je více než 40 mil. Kč,
- obrát je větší než 80 mil. Kč,
- počet zaměstnanců je větší než 50.

Ostatní společnosti podléhají auditu, pokud překročí alespoň dvě výše uvedená kritéria. Nová pravidla pro povinnost auditování účetních závěrek se použijí na účetní závěrky sestavené za rok 2004.

c) Dochází ke snížení hranice pro konsolidační celek, popř. povinnosti konsolidace u kritéria počtu zaměstnanců z 500 na 250.

d) Povinnost zveřejnit účetní závěrku zůstává, ale je zrušena povinnost zveřejnit ji do 30 dnů, nejpozději do konce následujícího účetního období po schválení účetní závěrky a po ověření auditorem.

e) Konsolidující účetní jednotky jsou povinny konsolidovat podle mezinárodních účetních standardů, pokud jsou jejich cenné papíry obchodovány na veřejném trhu EU nebo na jiném veřejném trhu. Ostatní účetní jednotky mohou pro konsolidované účetní závěrky též použít mezinárodní účetní standardy.

4. Sankce

Podle toho, jakého nedostatku se účetní jednotka dopustila, se stanovují sankce, kdy fin. úřad musí uložit až 6 % (popř. až 3 %) anebo může vyměřit až 3 % hodnoty aktiv.

5. Účetní doklady

a) Náležitosti účetního dokladu mohou být na více dokumentech.

b) Do zákona se dostává možnost potvrzení dokladů tzv. identifikačním záznamem nebo elektronickým podpisem. Identifikační záznam je účetní záznam, který není podpísaným záznamem, je generován automaticky technickým prostředkem nebo fyzickou osobou odpovědnou a umožňuje jednoznačné určení uvedeného technického prostředku nebo fyzické osoby, která tento identifikační záznam generovala.

c) Podle § 34 je možné přenášet účetní záznamy průkazným způsobem i prostřednictvím třetích osob splňující zákonné požadavky. Jedná se o zavedení funkce tzv. elektronického notáře, který splňuje požadavky utajení podle zvláštního předpisu.

6. Ostatní

a) Oznámení změny kalendářního roku na hospodářský rok na rozdíl od žádosti v minulosti.

b) Změna a zpřesnění některých pojmů, zavedení nových definic jako např. úhrn rozvahy, čistý obrát, finanční leasing (§ 28 odst. 3), zásada významnosti (§ 19) atd.

c) Upřesnění způsobu vedení účetnictví při přeměnách. Zákon v podstatě potvrzuje a doplňuje současný stav.

d) Výkaz zisků a ztrát je možno členit i v tzv. účelovém členění.

MODERNÍ ŘÍZENÍ

- jediný manažerský digest na českém trhu

PRÁVNÍ RÁDCE

- líder na trhu právních informací

Vyžádejte si výtisk na ukázkou či předplatné na e-mailové adrese

předplatne@economia.cz nebo na tel. 233 071 197.

Newsletter Finanční manažer vydává spol. Economia a.s. ve spolupráci s auditorskou a poradenskou firmou

Fučík & partneři

auditoři, daňoví poradci

www.fucik.cz

Chcete-li se přihlásit k odběru newsletteru Finanční manažer, napište na adresu pdf.financnimanazer@economia.cz.